

26/7/84

EL LLENGUATGE

El so i el soroll

Vet aquí un parell de substantius, *so* i *soroll*, que pertanyen indubtablement al mateix camp de significació, però entre els quals sembla que a vegades es vacil·la a establir un cert grau de sinonímia. En canvi, a part aquesta vacil·lació, els diccionaris de sinònims no deixen de proposar, independentment, unes llargues llistes d'aquests mots de sentit equivalent o afí per a *so* i per a *soroll*. Les que, en alguns d'aquests repertoris (els de M. Franquesa i S. Pey Estrany), es proposen per a *soroll* són extenses de debò, car inclouen tota llei de sorolls específics, molts d'ells d'origen onomatopèic (veus dels animals, sorolls d'artefactes diversos, etc.).

La vacil·lació a establir un cert grau de sinonímia entre *so* i *soroll* prové del fet que el primer d'aquests dos substantius té una significació àmplia, de valor científic (com a mot de la terminologia física), i una altra de restringida. Vegem-ho en les definicions del Diccionari Fabra: "sensació produïda en l'òrgan de l'oïda pel moviment vibratori dels cossos transmes a l'orella per un medi elàstic, ordinària-

ment l'aire" i "esp. la deguda a impulsions que ocorren regularment (oposat a *soroll*, degut a impulsions irregulars o confuses)". I aquesta oposició que el Fabra estableix entre *so* i *soroll* no priva que aquest darrer mot hi tingui una definició iniciada justament, com és normal en tot els diccionaris, per la paraula *so*: "so que no és la veu humana o d'un animal ni el so d'un instrument músic, so no musical degut a impulsions irregulars i confuses", perquè el mot *so* hi és usat amb el primer dels valors transcrits. És clar, doncs, que tots els sorolls són sons (en el sentit científic del terme *so*), però que no tots els sons són sorolls.

El que potser no és tan clar és que hi hagi una diferència ben establerta i unànimement admesa entre el que és un *so* (en el sentit oposat a *soroll*) i el que és un *soroll*. Adhuc caldria veure si hi ha una equivalència exacta amb els mots del castellà, això és, entre *so* i "sonido" i *soroll* i "ruido". Al nostre entendre, la llengua culta, per prejudicis de noblesa de llenguatge, prefereix més d'un cop, indegudament, *so* a *soroll*. No gosàriem pas marcar límits precisos, però potser alguns dels exemples que el Fabra dona de *soroll* il·lustrarien el que volem dir: *El soroll de la pluja, d'una cascada, del mar. El soroll del vent, del tro. Soroll de passos, de carros.*